

Regenwater beter benutten

Hemelwater, het is ons al gauw te veel of te weinig. Bij stortbuien lopen straten en tuinen onder. En in sommige jaren lijden planten, bomen en struiken aan grote droogte. Het klimaat verandert en dat beginnen we hier te merken.

Hitte, droogte, extreme neerslag en het risico op overstromingen zijn als grote uitdagingen. Maar wij kunnen allemaal een steentje bijdragen om de gevolgen te beperken. In onze tuinen hebben we allerlei mogelijkheden om de omgeving aangenamer te maken.

Beplanting

Tuinen zonder een overmaat aan tegels nemen sneller en beter regenwater op en worden minder warm op warme dagen. De aanwezigheid van (veel) planten is aangenaam voor de tuinder, goed voor de bodem en ook gunstig voor de omgeving.

Onderhoud aan beplanting is minder intensief (en eigenlijk leuker) dan het schoonmaken van tuintegels. Inheemse vaste planten die op bodem en locatie afgestemd zijn, hebben ook nog eens minder water nodig. Bodembedekkers beschermen de bodem tegen uitdroging en bieden voedsel voor vogels, vlinders, bijen en andere insecten. Je hoeft dus niet meer te schoffelen. Zo wordt je tuin wordt een veel fijnere plek om te verblijven, het hele jaar door.

Wat doe je met de overgebleven tegels? Daarmee kun je een stapelmuur maken, die je kunt beplanten met geschikte (droogte minnende) planten. Zo heb je er weer een mooi natuurlijk hoekje bij.

Regenton

Wil je toch op droge dagen de planten water geven? Met een regenton vang je eenvoudig regenwater op. Ideaal voor de kleine tuin, een goed begin voor de grote tuin. Maar je kunt er natuurlijk ook voor kiezen om meerdere tonnen in gebruik te nemen.

Je benut regenwater en bespaart (duur) drinkwater. In tijden van droogte wordt het besparen op drinkwatergebruik steeds belangrijker. Bovendien is regenwater beter voor planten dan drinkwater, omdat het minder kalk bevat.

Een regenton sluit je aan op een regenpijp. Regent het, dan loopt de ton vol. Is het droog, dan zet je een gieter onder het kraantje. Valt er gedurende langere tijd veel regen, dan stroomt er meer water door de regenpijp dan de ton kan opvangen. Een goede regenton heeft daarom een overloop of vulautomaat. Om verstoppingen te voorkomen, kun je een bladvang plaatsen. Regentonnen zijn online te bestellen en te koop bij de lokale tuinwinkels. Je kunt kiezen uit allerlei vormen, maten en materialen (hout, kunststof of metaal) of tonnen met ruimte voor planten bovenop. Ook bestaan er regenwaterschuttingen.

De beste plek voor een regenton is natuurlijk bij een regenpijp. In de schaduw blijft het water fris. Met een deksel op de ton voorkom je dat muggen in het stilstaande water gaan broeden. En met een verhoging onder de ton, plaats je makkelijk een gieter onder het kraantje.

Vergeet niet om de ton leeg te laten lopen voordat het gaat vriezen. Anders is al het werk voor niets geweest. In het natte voorjaar sluit je hem weer aan en is de regenton klaar voor gebruik.

Afgekoppelde regenpijp

Een regenpijp afkoppelen is een eenvoudig klusje. Hierdoor wordt het grondwater aangevuld en zorg je dat er minder water naar de sloot wegloopt. Is de grondwaterstand erg hoog, dan kun je de regenpijp misschien beter niet afkoppelen. Houd er wel rekening mee dat water minder makkelijk opgenomen wordt in vette klei dan in zandgrond.

Let wel op dat je het water wegleidt van je tuinhuis. Zo voorkom je vochtproblemen. Ook water dat via de overloop van de regenton wegstroomt, kun je naar een vijver of een wadi leiden.

Wadi

Wadi staat voor Water Afvoer Drainage en Infiltratie en het woord is ontleend aan de Arabische naam voor een (meestal droog) rivierdal. In de praktijk is een wadi een ondiepe, natuurlijke waterberging. Regenwater stroomt ernaartoe, blijft er tijdelijk in staan en zakt dan gezuiverd de bodem in. Zo helpt een wadi tegen wateroverlast én droogte. Een vierkante meter met zo'n 20 cm diepte kan al 200 liter regenwater bufferen.

Vaak valt een wadi niet erg op, omdat deze deel uitmaakt van de groene omgeving. Het is een lagergelegen oppervlak met een beplante bovenlaag en doorlaatbare bodem. Beplanten met gras is een eenvoudige optie, maar vergt relatief veel onderhoud (maaïen). Het is handiger om te kiezen voor gevarieerde beplanting, zoals kruiden- en bloemenmengsels, eetbare planten, vaste laagblijvende planten of eventueel bomen en heesters. Hiermee verbeter je de biodiversiteit en de doorworteling van de bodem. Daardoor zakt het water nóg beter de bodem in.

Een wadi aanleggen is eenvoudig en betaalbaar. Graaf een ondiepe kuil in een relatief laag gelegen gedeelte van je tuin. Leg eventueel een geul aan vanaf de regenpijp tot de kuil. Bekleed de grondlaag met worteldoek en vul de kuil met grind, lavasteen of gebakken kleikorrels. Door deze laag zakt het water langzaam weg. Bovenop leg je een laag teelaarde, aangevuld met compost. Hierdoor is de bodem goed waterdoorlatend en de planten groeien er goed in. Kies voor planten die zowel van droog als nat houden. Verwijder twee keer per jaar afgevallen bladeren en zwerftuinafval om te voorkómen dat de wadi dichtslibt of vervuult.

Hopelijk wordt het een heerlijke zomer!

Bronnen en meer informatie:

- website van Weerproof (voorheen Rainproof) - <https://weerproof.nl>
- feiten en cijfers - <https://www.mijnwaterfabriek.nl/nieuws/alles-over-regenwater>

Norinda Fennema